

FINANCIEN EN BEGROTING

Investerings opdrijven

De Vlaamse Regering heeft steile ambities en zal meer dan ooit een investeringsregering zijn. Van bij de start zal de Vlaamse Regering een antwoord bieden op een aantal grote maatschappelijke noden en het investeringsritme verder verhogen.

De Vlaamse Regering investeert zowel in infrastructuur als in mensen. Een regering die haar spieren versterkt maar ook haar hart laat spreken. Naast investeringen in sociale woningen en een Vlaamse jobbonus voor mensen met een bescheiden inkomen uit arbeid, zullen we de komende jaren ook een fors groeipad realiseren voor de grote uitdagingen in Welzijn, zoals de betaalbaarheid van woonzorgcentra en de werkdruk voor het personeel, de wachtlijsten voor een persoonsvolgend budget voor mensen met een beperking, extra capaciteit in de kinderopvang, de jeugdhulp, de geestelijke gezondheidszorg, preventie en vaccinatie etc.

De Vlaamse Regering zal ook het basisonderwijs verder versterken, de hogescholen wat extra zuurstof geven, het lerarentekort aanpakken en het beroep van leraar opnieuw aantrekkelijker maken. Tegelijk investeren we fors in de bouw van extra capaciteit in het secundair onderwijs alsook in infrastructuur voor het hoger onderwijs. In samenwerking met de private sector verhogen we de inspanningen voor Onderzoek, Ontwikkeling en Innovatie zodat we de 3%-norm realiseren. Vlaanderen moet bij de innovatieleiders in Europa behoren.

De Vlaamse Regering zal investeren in een netto toename aan natuur met hoge kwaliteit, overall en dicht bij iedereen. De komende vijf jaar willen we 20.000 bijkomende ha natuur onder effectief natuurbeheer brengen. Uiterlijk tegen 2030 leggen we 10.000 hectare bijkomend bos aan, waarvan minstens 4.000 hectare deze regeerperiode.

We versterken ook de financiële armslag en investeringsruimte van onze lokale besturen via de overname van de helft van de responsabiliseringsbijdrage voor de pensioenfactuur en via een nieuwe financiële stimulans voor lokale besturen om maximaal open ruimte te vrijwaren.

En we geven specifieke aandacht aan gemeenten in de Vlaamse Rand alsook aan enkele steden en gemeenten die kampen met de impact van grootstedelijke problematieken. Samen met de lokale besturen zet de Vlaamse Regering zo een turbo op het economische groeipotentieel van Vlaanderen. Dit is cruciaal tegen de achtergrond van een zwakkere economische conjunctuur als gevolg van allerlei internationale spanningen.

De Vlaamse Regering zal de volgende 5 jaar maar liefst 1,65 miljard euro extra investeringen lanceren. We investeren daarbij vooral in alle vervoersmodi van mobiliteit en openbare werken, in de bouw van scholen (hoofdzakelijk in het secundair onderwijs) en in de bouw van infrastructuur voor O&O en het hoger onderwijs. Ook investeringen in ziekenhuizen, culturele topinfrastructuur, bovenlokale sport- en topsportinfrastructuur, IT en onroerend erfgoed krijgen de nodig aandacht.

De Vlaamse Regering blijft investeren in sociale woningen: we trekken het recordniveau van 2019 door in de komende jaren. We leggen daarbij een grotere klemtoon op renovatie en duurzaamheid.

We voeren tevens een belangrijke Vlaamse belastinghervorming door, zonder de globale belastingdruk te laten toenemen.

- Om werken nog meer lonend en het verschil met een uitkering groter te maken, voeren we een Vlaamse jobbonus in die ervoor zorgt dat mensen met een bescheiden inkomen uit arbeid netto meer zullen verdienen.
- In de woonfiscaliteit verschuiven we het fiscale voordeel van het hebben van een woning naar het verwerven ervan. Vanaf 1 januari 2020 dooft de woonbonus uit en verlagen we de registratierechten verder op de aankoop van een enige, eigen woning van 7% naar 6% (en van 6% naar 5% bij een ingrijpende energetische renovatie).
- In de verkeersfiscaliteit vergroenen we het wagenpark via de invoering vanaf 2021 van de nieuwe Europese verbruiks- en emissietest (WLTP) voor voertuigen, maar verhogen we de belastingdruk niet. Meer vervuilende wagens worden duurder, milieuvriendelijkere wagens goedkoper.
- We vrijwaren het succesvolle systeem van de dienstencheques met een fiscale aftrek van 20%.
- We moedigen mensen aan om te opteren voor de fiscaal voordelige en rechtszekere oplossing van de geregistreerde schenking. Voor niet-geregistreerde schenkingen verlengen we de zgn. 'verdachte periode' van 3 naar 4 jaar.

- We ontwerpen daarnaast een regeling voor een vriendenerfenis, waarbij we mensen de kans geven om een bepaald deel van hun erfenis toe te wijzen aan een verwante of niet-verwante persoon als 'best friend' waarop dan het voordeligere tarief in rechte lijn wordt toegepast in plaats van de hogere tarieven in zijlijn.
- We wijzigen tevens de regeling rond duo-legaten, waarbij we het zuiver altruïstisch element van deze legaten herstellen en versterken met een tariefverlaging.
- Het gewestelijk belastingkrediet voor rechtspersonen in de onroerende voorheffing beperken we vanaf aanslagjaar 2020 tot het deel van de materieel en outillage.
- Investerings in nieuw materieel en outillage blijven vrijgesteld van onroerende voorheffing.

Begroting in evenwicht

De nieuwe Vlaamse Regering zet het budgettaire orthodoxe traject van de vorige Vlaamse Regering onverkort door. De Vlaamse begroting van 2019 zal net zoals die van 2017 en 2018 in evenwicht zijn of zelfs met een beperkt overschot afsluiten, 2020 wordt budgettair een moeilijker jaar. Als gevolg van de huidige onzekere internationale economische conjunctuur, de impact van een eventuele Brexit en de spanningen in de handelsbetrekkingen tussen de grootmachten, is de Vlaamse begroting extra kwetsbaar voor conjuncturele schommelingen. Tegelijk komt de impact van de federale taks shift in 2020 op kruissnelheid (een Vlaamse lastenverlaging van meer dan 900 miljoen euro), alsook de impact van de cao's die we gesloten hebben met de sociale partners in welzijn, onderwijs en de Vlaamse overheid. We laten een bescheiden tekort in 2020 toe omdat we bovendien een Vlaamse taks shift realiseren waarbij we meteen bij de start van de regeerperiode bepaalde lastenverlagingen doorvoeren terwijl de opbrengst van fiscale maatregelen zoals de uitdoving van de woonbonus pas na enkele jaren stijgt.

Vanaf 2021 gaan we opnieuw voor een begroting in evenwicht, zonder overschotten of tekorten. Bij de aftoetsing van deze nominale evenwichtsdoelstelling zullen we geen rekening houden met de bouwkosten gerelateerd aan de Oosterweelverbinding. Dit cruciale project wordt immers algemeen erkend als een eenmalige, hoogst uitzonderlijke investering met groot macro-economisch belang voor heel West-Europa en met aanzienlijke terugverdieneffecten op basis van een financieel model.

We voeren een grondige efficiëntie-oefening uit op alle entiteiten van de Vlaamse overheid waarbij we onze leidend ambtenaren responsabiliseren en focussen op onze kerntaken. We vragen diezelfde efficiëntie-oefening ook aan een reeks gesubsidieerde sectoren in de samenleving. Bovendien maken we in alle inhoudelijke domeinen specifieke keuzes om middelen te verschuiven naar de meest prioritaire maatschappelijke noden in die domeinen en we remmen tevens enkele automatische groeipaden een beetje af. Als we met z'n allen inspanningen leveren, creëren we zo de nodige zuurstof om een sterk antwoord te bieden op de meest acute noden en uitdagingen in onze samenleving.

Prestatiebegroting

De introductie van een beleids- en begrotingstoelichting (BBT) en de verankering van de inhoudelijke structuurelementen in de Vlaamse Codex Overheidsfinanciën (VCO) maken dat er in de zittingsperiode 2019-2024 een duidelijkere koppeling tussen begrotingskredieten en (strategische en/of operationele) doelstellingen mogelijk is. Prestatie-geïnformeerd begroten rollen we verder uit. Zo koppelen we op een transparante manier prestatie-informatie, die gebaseerd is op kwalitatieve en relevante indicatoren en beleidsevaluaties, terug naar het Vlaams Parlement, burgers, ondernemingen, verenigingen en andere overheden. De prestatie-informatie helpt om het brede besluitvormingsproces te verbeteren (onder meer via beleidsleren) en om het budgettaire beslissingsproces beter te onderbouwen. Op basis van een grondige evaluatie van het pilootproject inzake de uitgaventoetsingen (*spending reviews*) bekijken we een verdere uitrol van dit instrument.

BIJLAGE

Fusie van entiteiten – bijlage bij het regeerakkoord

De beleidsdomeinen Economie, Wetenschap en Innovatie, Werk en Sociale Economie en Landbouw en Visserij worden samengevoegd tot één economische cluster. De departementen worden daarbij samengevoegd (dep. EWI, dep. WSE), het departement L&V wordt een agentschap.

De voorbije regeerperiode werden de beleidsdomeinen Ruimtelijke Ordening, Wonen en Onroerend Erfgoed en Leefmilieu, Natuur en Energie gefuseerd tot het beleidsdomein Omgeving. Onderstaande voorstellen optimaliseren die fusiebeweging verder en aligneren zich tegelijkertijd op de nieuwe fusiebewegingen voor de komende regeerperiode:

- Vanuit de focus die de Vlaamse Regering wil leggen op innovatie en met het oog op kruisbestuiving en een gebundelde onderzoeksagenda worden volgende bestaande wetenschappelijke instellingen ondergebracht binnen het beleidsveld Innovatie: ILVO, Plantentuin Meise, VITO.
- Met het oog op een betere onderbouwing van beleid en samenbrengen van capaciteit versterken we het Planbureau Omgeving (bestaande afdeling binnen het departement Omgeving) door taken m.b.t. beleidsondersteunende studies samen te brengen in één hand;
- We onderzoeken in welke mate efficiëntiewinsten te halen zijn door alle milieuheffingen (van bij OVAM en VMM/uit Omgeving) te centraliseren bij Vlabel;
- Momenteel betaalt de Vlaamse overheid voor labo-capaciteit in o.a. VMM, VITO, e.a. We organiseren een optimalisatie-oefening van de laboratoria en stemmen noodzakelijke investeringen af, bepalen wie best de rol van referentielabo vervult, etc.;
- De uitvoerende taak van de VHRM hevelen we over naar het departement Omgeving. We onderzoeken hoe en waar de advies- en beleidstaken van de VHRM en de organisatie van het forum voor handhavers best wordt georganiseerd.

Het Vlaams Energie Agentschap wordt versterkt met de afdeling energie, klimaat en groene economie uit het departement Omgeving tot een slagkrachtig Vlaams Energie- en Klimaatagentschap. Dit geldt met uitzondering van de mensen die werken rond luchtkwaliteit en diepe ondergrond, die overgeheveld worden naar de VMM respectievelijk VITO.

De Vlaamse Milieuholding wordt ontbonden.

Syntra Vlaanderen wordt opgeheven.

- De taken m.b.t. ondernemingsvorming worden ingekanteld in VLAIO.
 - Gesloten call naar de Syntra vzw's (met wie een beheersovereenkomst zal worden afgesloten)
 - Open call met opleidingen die belangrijk zijn en voldoende door de markt worden aangeboden
- De taken m.b.t. werkplekregisseur duaal leren en leertijd worden ingekanteld bij VDAB.
- Het toezicht op duale trajecten wordt ingekanteld bij het departement WSE (onafhankelijke inspectie).
- Het expertisecentrum innovatieve leerwegen (duaal leren en levenslang leren) en het Vlaams Partnerschap duaal leren worden ingekanteld bij het departement WSE (die deze laatste taak opneemt in samenwerking met het departement OV).

Het Agentschap Wonen-Vlaanderen en de Vlaamse Maatschappij voor Sociaal Wonen worden gefuseerd. De Vlaamse Woonraad wordt opgeheven in het kader van een bredere hervorming van de strategische adviesraden, en vervangen door ad hoc overleg met relevante stakeholders. We fuseren de SARO en de MINA-raad tot één Omgevingsraad.

We evolueren in het landschap WVG van de huidige 10 naar een 3-tal entiteiten:

Twee interne verzelfstandige agentschappen, gebundeld rond 2 clusters:

- het Agentschap Opgroeien en AG Opgroeien regie (enkel een juridisch onderscheid, in realiteit 1 aansturing), (met kinderopvang, pleegzorg, integrale jeugdhulp, preventieve gezinsondersteuning, jeugddelinquentie, observatie en behandelingscentra & COS, GES+, regie groeipakket) en het agentschap VUTG

- het Agentschap Zorg (VAPH, VSB, woonzorg en eerstelijns, geestelijke gezondheidszorg, gezinszorg, zorgbudgetten, revalidatie, mobiliteitshulpmiddelen, gespecialiseerde zorg, preventie, zorgberoepen)

Een aantal kerntaken van de overheid kunnen omwille van het risico op belangenvermenging niet in een verzelfstandigd agentschap worden ondergebracht, en worden dus gegroepeerd in het departement WVG, met als opdrachten: beleidsontwikkeling, beleidsinformatie, zorginspectie, gegevensdeling, welzijn & samenleving, VIPA, kwaliteit van zorg.

We halen de justitiehuisen uit Welzijn en brengen die onder bij Kancelarij en Bestuur, waarbinnen we een specifieke cluster Justitie en Handhaving creëren.

We herclusteren een aantal diensten binnen het Beleidsdomein Kancelarij en Bestuur:

- De bevoegdheid 'gewestelijke aspecten overheidsopdrachten' brengen we vanuit het Departement Kancelarij en Bestuur onder bij Het Facilitair Bedrijf. Hierdoor worden beleidsvoorbereiding en uitvoering dicht bij elkaar gebracht en kan de expertise blijvend horizontaal ten behoeve van andere entiteiten worden ingezet.
- De Gemeenschappelijke Dienst Preventie en Bescherming (GDPB) en Dienst van de Gouverneurs brengen we vanuit het Departement Kancelarij en Bestuur onder bij AgO, waardoor we alle aspecten m.b.t. het personeelsbeleid in één agentschap onderbrengen.
- Het business continuity management en het risicomanagement brengen we vanuit het Departement Kancelarij en Bestuur onder bij AgO, waardoor ook de aspecten van organisatiebeheersing in één agentschap worden opgenomen.

We voegen de beleidsdomeinen Kancelarij en Bestuur en Internationaal Vlaanderen samen. De departementen Buitenlandse Zaken en Kancelarij en Bestuur worden samengevoegd tot één departement, en creëren zo voldoende massa om bestuurskrachtig op te treden en eendrachtig taken als communicatie over Vlaanderen, zowel nationaal als in de wereld, en internationale rapportering op een efficiëntere wijze te volbrengen.

MOW

- Om een overkoepelend duurzaam en efficiënt mobiliteitsbeleid te ontwikkelen en een investeringsbeleid gefocust op combimobiliteit te realiseren, versterken we het departement Mobiliteit en Openbare Werken zodat het zijn regierol kan waarmaken en de agentschappen kunnen focussen op hun uitvoerende rol. Zo verkrijgen we een heldere organisatie van het beleidsdomein MOW die tot een meer gestroomlijnde dienstverlening moet leiden, met een versnelde uitvoering van infrastructuurwerken en een meer coherent beleid tot gevolg.
- We onderzoeken het bestuurlijk landschap binnen het beleidsdomein Mobiliteit en Openbare Werken waarbij we nagaan of de uitvoerende taken in één hand geclusterd kunnen worden per vervoersmodus:
 - Alles m.b.t. vervoer en infrastructuur van en over water in één hand, excl. vervoer op maat;
 - Alles m.b.t. transportinfrastructuur over de weg in één hand;
- In elk geval wordt alles m.b.t. vervoer en infrastructuur van en in de lucht met name de beide LOM's zo snel mogelijk gefuseerd.
- Daarnaast worden grote infrastructuurprojecten in principe toegewezen aan de projectvennootschappen binnen het beleidsdomein (De Werkvennootschap/Lantis);
- De Wegeninspectie brengen we samen met de mobiele patrouilles bij Vlabel. De inkomsten uit boetes voor overbelasting worden toegevoegd aan het saldo Kilometerheffing ten bate van MOW. Vlabel kan eventuele investeringen voor het controledispositief overbelasting ook financieren uit de meeropbrengst overbelasting.

Met het oog op vermindering van administratieve lasten en het afschaffen van achterhaalde structuren, schaffen we de DAB's VIF en MINA af en bevorderen tegelijkertijd de leesbaarheid van de begroting. Complementair hieraan wordt een decreetsbepaling voorzien om de relatief vlotte herverdelingsmogelijkheid voor investeringen "over programma's heen" mogelijk te maken.

In dezelfde redenering onderzoeken we wanneer de taken van School Invest kunnen worden ingekanteld in AgIO.

We vormen het FFEU-mechanisme om naar een FFEU-provisie van € 105 mio.